

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף קט"ו ע"א

דיני משכון אלמנה¹ (אפי' ע"י שלח ב"ד).

עשירה	עניה	
אסור	אסור	ר' יהודה
מותר ²	אסור	ר' שמעון

כמה נשים מותר המלך לישא³

מסירות	כשרות	
עד י"ח	ישא כמה שירצה	ר' יהודה
אפי' אחת לא	עד י"ח	ר' שמעון

כמה לוקה החובל ריחים ו/או רכב

ריחים או רכב	ריחים ורכב ⁴	
לוקה שתיים	לוקה שלוש	רב הונא
לוקה אחת	לוקה שתיים	רב יהודה

¹ראה בתד"ה אלמנה שלחולקים על שמואל בדף קי"ג ע"ב ומתירים לשליח ב"ד למשכן אדם בביתו משנתינו באה לאסור באלמנה למשכנה בביתה, ולשמואל שבין כה אסור למשכן בבית, באה המשנה להוסיף עוד לאו דלא תחבול.

ולפי' א' בתוסי' א"א לפרש את משנתינו לענין לאסור לשליח ב"ד לנתח משכון אלמנה בשוק, דהא לא אסרו ניתוח אלא משום גזירה (שמא יכנס לביתו) ובשליח ב"ד לא גוזרים, (ואין סברא לגזור באלמנה יותר משאר בני אדם), ולאסור ניתוח מטעם שיצטרך להחזיר לעניה ביום ובלילה ומשיאה שם רע, טעם זה לא שייך אליבא דר' יהודה דהרי אין לו חילוק בין עניה לעשירה. אולם בפ"י ב' כתבו התוסי' שבאה משנתינו לאסור באלמנה ניתוח לכו"ע מדאורייתא [חוץ מלר"ש בעשירה], ולזה אתא קרא דלא יחבול.

²לפי' ב' הני"ל אליבא דשמואל מותר רק ניתוח אבל משכון בין כה אסור. ולפי' א', ר' שמעון לית ליה דשמואל, ומותר לשליח ב"ד אפי' למשכן אלמנה [עשירה] בביתה.

³עיקר סוגיא זו בסנהדרין דף כ"א ע"א, וסיכום השיטות דלהלן ראה בברטנורא סנהדרין פ"ב משנה ד', ושם מבואר עוד את שיטת ת"ק, שבין כשרות ובין מסירות מותר דוקא י"ח.

⁴ומה שלוקה יותר מאחת הוא אפי' בהתראה אחת (תד"ה וחייב). ולא זו אינו ניתק לשום עשה, ומה שאמר אבי לקמן (דף קט"ז ע"א) לאותו שחבל סכין שחיטה להחזירו, הוא משום דאביי לשיטתו שהקונה דבר ע"י מעשה עבירה לא חל הקנין (תוסי' שם).

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

דף קט"ו ע"ב

כמה לוקה האוכל קרבן פסח נא ו/או מבושל
[וכן נזיר האוכל זג ו/או חרצן – תד"ה אמר]

נא ומבושל זג וחרצן	נא או מבושל זג או חרצן	
לוקה שלוש	לוקה שתיים	רבא ⁵
לוקה שתיים	לוקה אחת ⁶	אביי ⁷

⁵ וביארה הגמי שאין הכרח שסברת רבא כרב הונא ואפשר שיסבור כרב יהודה, דטעמו של רב יהודה דכי נפש הוא חובל לא משמע שחוזר על ריחים ורכב אלא על שאר כלי אוכל נפש, משא"כ גבי קרבן פסח דקרא דצלי אש אין על מה להעמידו דכל דבר או שהוא נא או מבושל או צלי, וע"כ שבא להוסיף לאו לנא ומבושל.

⁶ ראה בפסחים דף מ"א רע"ב דיש בזה שתי איכא דאמרי האם לוקה אחת או לא לוקה בכלל, וראה בסוף תד"ה אמר ובסוף תד"ה אבל, שחלקו על פירש"י בפסחים, ופירשו שמייירי כשהתרו בו משום כי אם צלי אש והוא אכל נא, ובזה תלוי מה טעם אביי, דאם טעמו דעל לאו שבכללות לא לוקים עליו ילקה עכ"פ משום לאו דנא [דהתראה על לאו היתה כאן], אבל אם טעמו דקרא דצלי אש לא אתא כלל ללאו, לא ילקה כלל דאין כאן התראה, ודו"ק.

⁷ גם בשיטת אביי ביארה הגמי שאין הכרח דס"ל דוקא כרב יהודה, ואפשר שיסבור כרב הונא דטעם רב הונא משום דלאו דנפש הוא חובל יתירא הוא וכולל גם שאר כלים וגם ריחים ורכב, משא"כ קרא דכי אם צלי אש הוא אינו מיותר, דבא לומר שכל איסור נא ומבושל הוא רק באותו זמן שיש מצוה לאכול צלי אש.

ותד"ה אמר פירשו דקרא דכי נפש יתירא כי אפשר ללמוד שאר כלים בבמה מצינו מריחים ורכב, משא"כ קרא דצלי אש שצריך אותו לכדתניא וכו'.